

ยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม
เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

The Participatory Border Prevention and Peacekeeping Strategies
in the Area of Vientiane Lao People's Democratic Republic

คำแสน พลสงคราม¹ บุษกร สุขแสน² และ กฤตติกา แสนโพน³

Khamsene Phonsongkham,¹ Bussagorn Suksan² and Krittikar Sanposh³

Article History

Receive: November 18, 2022

Revised: January 30, 2023

Accepted: February 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน จำนวน 30 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1.1) การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน 1.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน 1.3) การมีส่วนร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน 1.4) การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน 2) ผลการกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า มี 1 วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 เป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งประเมินระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากผ่านการประเมิน

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์ ; การป้องกันและรักษาความสงบ ; แนวชายแดน ; การมีส่วนร่วม ; สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Doctor of Philosophy in Development Strategy, Graduate School, Udon Thani Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Assistant Professor, Humanities and Social Sciences Udon Thani Rajabhat University

³ รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Associate Professor, Faculty of Management Science Udon Thani Rajabhat University

ABSTRACT

The objectives of this research were to study level of the participation and formulate the border prevention and peacekeeping strategies in the area of Vientiane, Lao People's Democratic Republic. This research is mixed methods research which divided into 2 phases. Phase 1: quantitative research, the data was collected from the samples amount to 328 people using the questionnaire as a research tool. Phase 2: qualitative research, the data was collected from the target group consisted of 30 the specialists who have the knowledge and experiences in the border prevention and peacekeeping using the strategy's suitability and feasibility form as a research tool. The data was analyzed using the package software computer programs. The statistics used in this research were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that: 1) the overall level of the participation in prevention and peacekeeping along the border was at a moderate level in every aspect. The ranking of the average from highest to lowest was as follows: 1.1) the participation in finding problems and causes of the insurgency along the border 1.2) the participation in the operation of the prevention and peacekeeping along the border plan, 1.3) the participation in the solution planning to prevent and peacekeeping along the border, and 1.4) the participation in monitoring and evaluating the prevention and peacekeeping along the border. 2) The results of the strategic formulation of the participatory prevention and peacekeeping along the border in the area of Vientiane, Lao People's Democratic Republic found that there were 1 vision 4 missions, 4 goals, 4 indicators, and 4 strategies, the evaluation of the suitability and feasibility of the strategy level overall was at a high level which meant passed the assessment.

Keywords : Strategies ; Prevention and Peacekeeping ; Border ; Participatory ; Lao People's Democratic Republic

บทนำ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีแนวเขตแดนที่ติดกับประเทศไทย ความยาว 1,810 กิโลเมตร โดยแบ่งเป็นเขตแดนทางบก 702 กิโลเมตร และเขตแดนทางน้ำประมาณ 1,108 กิโลเมตร (แม่น้ำโขงและแม่น้ำเหือง) ส่วนใหญ่มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดนทั้งสองประเทศ มีความยาวทั้งสิ้น 1,400 กิโลเมตร มีเทือกเขาที่สูง กว่าระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ย 1,500 เมตรขึ้นไป พื้นที่นี้อยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศ เขตที่ราบสูง คือพื้นที่ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,000 เมตร ปรากฏตั้งแต่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ราบสูงเมืองพวนไปจนถึงชายแดน กัมพูชา เขตที่ราบสูงนี้มีที่ราบสูงขนาดใหญ่อยู่ 3 แห่ง ได้แก่ ที่ราบสูงเมืองพวน (แขวงเชียงขวาง) ที่ราบสูงนากาย (แขวงคำม่วน) และที่ราบสูงบริเวณ (ภาคใต้) เขตที่ราบลุ่ม เป็นเขตที่ราบตามแนวฝั่งแม่น้ำโขงและแม่น้ำต่างๆ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในเขตพื้นที่ทั้ง 3 เขต อีกทั้งสำนักข่าวกรองแห่งชาติได้กล่าวถึงพื้นที่ทั้ง 3 เขตนี้เป็นพื้นที่อยู่อาศัยที่สำคัญของประเทศ (National Intelligence Agency, 2022) แนวที่ราบลุ่มเหล่านี้เริ่มปรากฏตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของแม่น้ำโขง เรียกว่า ที่ราบลุ่มเวียงจันทน์ ผ่านที่ราบลุ่ม สะหวันนะเขต ซึ่งอยู่ตอนใต้เข้บั้งไฟและเข้บั้งเหียง และที่ราบจำปาสักทางภาคใต้ของลาว ซึ่งปรากฏตามแนวแม่น้ำโขงเรื่อยไป จนถึงชายแดนประเทศกัมพูชา ทั้งนี้ เมื่อนำเอาพื้นที่ของเขตภูเขาสูงและเขตที่ราบสูงมารวมกันแล้ว จะมากถึง 3 ใน 4 ของพื้นที่ประเทศลาวทั้งหมด โดยจุดที่สูงที่สุดของประเทศลาวอยู่ที่ภูเบี้ย ในแขวงเชียงขวาง วัดความสูงได้ 2,817 เมตร (9,242 ฟุต) รวมไปถึงแนวชายแดนไทยและลาว มีพื้นที่ตามแนวชายแดนถึง 1,810 กิโลเมตร จังหวัดที่มีชายแดน ติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 12 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ฝั่งลาวมี 9 แขวงที่ติดชายแดนไทย ได้แก่ บ่อแก้ว ไชยะบุรี นครหลวง เวียงจันทน์ บอลิคำไซ คำม่วน สะหวันนะเขต สาละวัน และจำปาสัก

ปี 2533 กระทรวงกลาโหมและกระทรวงป้องกันประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมมีอิทธิพลความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไปไทย-ลาว (General Border Committee: GBC) และจัดตั้งคณะอนุกรรมการร่วมมีอิทธิพลความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไปไทย-ลาว (อนุ GBC) จัดประชุมครั้งแรกเมื่อปี 2534 กำหนดประชุมปีละ 2 ครั้ง เพื่อติดตามการปฏิบัติงานภายในกรอบนโยบาย GBC และเสนอผลการดำเนินงาน และข้อพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปิดจุดผ่านแดน การอำนวยความสะดวกในการข้ามแดน และการรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดนไทย-ลาว แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีปัญหาที่ตามมาบริเวณชายแดนไทย-ลาว ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการลักลอบค้ายาและปัญหาตลิ่งถูกกัดเซาะ และการลักลอบเข้าเมือง เป็นต้น จะเห็นว่าถึงแม้จะมีการติดตามการปฏิบัติงาน เสนอผลการดำเนินงานแต่ก็ยังมีปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนไทย-ลาว อาจเนื่องมาจากบริบทในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน การนำนโยบายหรือแนวทางจากภาครัฐไปใช้จึงอาจจะไม่ครอบคลุม และการมีส่วนร่วมป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตาม แนวชายแดนของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ซึ่งไม่เพียงพอในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนไทย-ลาว ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาปัญหาและสาเหตุ การวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน การติดตามและประเมินผลงาน ดังนั้นจึงถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

นครหลวงเวียงจันทน์ เป็นเขตปกครองพิเศษ แยกออกมาจากแขวงเวียงจันทน์ในปี พ.ศ.2532 เดิมชื่อ "กำแพงนครเวียงจันทน์" ก่อนจะเปลี่ยนมาใช้ชื่อ นครหลวงเวียงจันทน์ ตามที่สืบค้นมาพบว่า ชื่อเดิมของเมือง "เวียงจันทน์" มีการเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ได้แก่ เมืองไผ่หนาม เมืองจันทบุรีสีสัตตนาทนะพู เวียงจันทน์ เป็นเมืองหลวงของลาว ครบ 450 ปี ในปี 2553 ซึ่งนับมีอนันตยา (นับวัน) เวียงจันทน์ได้รับการพัฒนาและเจริญขึ้นเป็นลำดับ นครหลวงเวียงจันทน์ มีพื้นที่ 3,960.8 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 9 เมือง ได้แก่ จันทะบูลี สีโคตตะบอง ไชเสตดา สีสัตตนาท นาชายทอง ไชทานี หาดชายฟอง สังกทอง ปากจิม มีประชากรประมาณ 820,940 คน ซึ่งสำนักงานการต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร (International Affairs Office, 2021) ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า นครหลวงเวียงจันทน์ เป็นเมืองใหญ่ที่สุดของประเทศลาวและเป็นเขตที่ตั้งของกรุงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของประเทศลาวลักษณะการปกครองคล้ายกับกรุงเทพมหานคร อยู่ทางตอนกลางของประเทศลาว มีเมืองเอกคือ จันทะบูลี มีเขตติดต่อเป็นชายแดนกับประเทศไทยระหว่างเวียงจันทน์กับหนองคายของประเทศไทย ทางสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 1 แขวงนครหลวงเวียงจันทน์เป็นแขวงที่เจริญที่สุด ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในส่วนของนครหลวงเวียงจันทน์ มีแนวเขตแดนที่ติดกับจังหวัดหนองคาย ประเทศไทย จำนวน 6 เมือง ได้แก่ 1) จันทะบูลี จำนวน 30 บ้าน 2) สีโคตตะบอง จำนวน 60 บ้าน 3) สีสัตตนาท จำนวน 37 บ้าน 4) หาดชายฟอง จำนวน 58 บ้าน 5) สังกทอง จำนวน 35 บ้าน 6) ปากจิม จำนวน 53 บ้าน ความยาว 195 กิโลเมตร จำนวนหมู่บ้านที่ติดแนวชายแดนทั้งหมด 91 หมู่บ้าน แนวเขตแดนนครหลวงเวียงจันทน์ กับจังหวัดหนองคาย มีจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง คือ 1) ด้านท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย เป็นเขตติดต่อกับท่าเดื่อ (ด้านท้องถื่น) แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ 2) ด้านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว บ้านเหล่าจอมมณี ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย เป็นเขตติดต่อกับบ้านดงมูลี่ เมืองหาดทรายฟอง (ด้านสากล) แขวง นครหลวงเวียงจันทน์ มีจุดผ่อนปรน 3 จุด คือ 1) บ้านจุมพล หมู่ 1 ตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย เป็นเขตติดต่อกับบ้านโดนใต้ เมืองปากจิม นครหลวงเวียงจันทน์ 2) บ้านบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ เป็นเขตติดต่อกับบ้านด่านคำ เมืองสีโคตตะบอง แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ 3) บ้านบ้านม่วง อำเภอสังคม เป็นเขตติดต่อกับบ้านโคกแท้ เมืองสังทอง แขวงนครหลวงเวียงจันทน์

ด้านการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับจังหวัดหนองคาย ประเทศไทย สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Agency, 2022) ปัจจุบันได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมมีอิทธิพลความสงบเรียบร้อยตามชายแดน ไทย-ลาว (จังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์) และมีคณะอนุกรรมการร่วมมีอิทธิพลความสงบเรียบร้อยระดับอำเภอกับเมืองฝ่ายละไม่เกิน 9 คน ขึ้นมาภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2546 ทำ ณ กรุงเทพฯ ราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตาม การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับจังหวัดหนองคาย ประเทศไทย ถึงแม้จะมีคณะกรรมการร่วมมีอิทธิพลความสงบเรียบร้อยตามชายแดน ไทย-ลาว (จังหวัดหนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์) และมีคณะอนุกรรมการร่วมมีอิทธิพลความสงบเรียบร้อยระดับอำเภอกับเมือง มีการลงนามบันทึกความร่วมมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนไทย-ลาว ระหว่างจังหวัดหนองคาย และมีการประชุมร่วมกันทั้งสองฝ่ายหลายครั้งที่ผ่าน ถึงภัยคุกคามตามแนวชายแดนดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น ยาเสพติดตามแนวชายแดน การลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า การลักลอบเข้าเมืองและแรงงานผิดกฎหมาย การก่อการร้าย ภัยธรรมชาติ การโจรกรรม ยานพาหนะ โรคระบาด หรือบุคคลที่เป็นอันตรายเป็นภัยต่อความมั่นคงของไทยและลาว สินค้าเถื่อน การค้าประเวณี และ

การคำนึงถึงและบุคคลสองสัญชาติของทั้งสองประเทศขาดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ อย่างจริงจัง โดยเฉพาะภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับจังหวัดหนองคาย ประเทศไทย ไม่กล้าให้ข้อมูลเบาะแสการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ และยังมีพฤติกรรมการสนับสนุนการกระทำผิดกฎหมายของบุคคลที่เป็นอันตรายเป็นภัยต่อความมั่นคงของไทยและลาวด้วยจากภัยคุกคามความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับจังหวัดหนองคาย ประเทศไทย ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงประชาชน มีส่วนร่วมในระดับน้อยในการจัดทำแผนเพื่อเสนอปัญหาความต้องการและร่วมวิเคราะห์แก้ปัญหาในด้านการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนของชุมชน รวมทั้งยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนโดยซึ่งเห็นได้จากจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนในชุมชน จึงทำให้ผลการดำเนินงานในด้านการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนไม่บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ของสำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งไม่สามารถตอบสนอง และแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะตำรวจสันติบาลและจากประสบการณ์การทำงานด้านการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน จึงสนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Paradigm and Methodology) ทั้งการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Agency, 2022) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแผนการดำเนินการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน ไทย-ลาว เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไป ไทย-ลาว โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแผนงาน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุ

การค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุ คือการมีส่วนร่วมในการการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสาเหตุของการก่อความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนให้กับทางราชการ ถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้วการดำเนินการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินการเหล่านั้น Decharin (1984) ได้กล่าวถึง การร่วมคิดหาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขจัดและแก้ไขปัญหาตลอดจนสนองความต้องการของชุมชน ร่วมกันตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิ ร่วมการลงทุนในกิจกรรมหรือโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถ

ของตนเองร่วมปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย และสุดท้ายร่วมควบคุมติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

การวางแผน

การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการวางแผน ซึ่ง Thamrongthanyawon (1997) ได้ให้ความหมายของ “การวางแผน” (Planning) มาจากคำในภาษาละตินว่า “แพลนัม” (Planum) หมายถึงพื้นที่ราบหรือ พื้นที่ยาว คำภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Planning” ซึ่งหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจของผู้บริหารที่จะกำหนด วิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเอาข้อมูลข่าวสารในอดีตมากำหนดหรือพยากรณ์อนาคต ดังนั้นแนวคิดของการวางแผน จึงมีลักษณะเป็น “ศาสตร์” ที่ต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความแม่นยำและเชื่อถือได้ และจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ที่ชัดเจนและความต่อเนื่องกันตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้แผนมีความรู้ความเข้าใจที่จะสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุ ผลสำเร็จได้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนวางแผนการมีส่วนร่วม และขั้นนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่ง Kokphon (2004) ระบุไว้ว่า ขั้นตอนเตรียมการ ประกอบด้วย 1) กำหนดทีมงานหรือผู้รับผิดชอบ 2) ตรวจสอบสถานการณ์ ภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตัดสินใจ และ 3) ประเมินสถานการณ์สาธารณะหรือชุมชน ขั้นตอนวางแผนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประเด็นที่ห่วงกังวล 2) คาดการณ์ระดับของการโต้เถียงและความไม่ลงรอย ของประเด็นหรือโครงการ 3) ระบุวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ 4) ระบุเงื่อนไขพิเศษ ของชุมชนหรือประเด็นที่อาจกระทบต่อรูปแบบการมีส่วนร่วม 5) การเลือกรูปแบบและกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับ สถานการณ์ตามขั้นตอนการตัดสินใจ และ 6) เขียนแผนการมีส่วนร่วม ขั้นนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย วางแผนการ ดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมการมีส่วนร่วม

การปฏิบัติงานตามแผน

การปฏิบัติงานตามแผนคือการดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เป็นการนำโครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผน ไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคล ที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการชัดเจน ซึ่ง Nong Tum Subdistrict Administrative Organization (2021) มีแนวทาง ในการปฏิบัติตามแผน มีขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้ 1) ผู้ปฏิบัติตามแผนรับแผนที่ได้อนุมัติแล้วเพื่อการดำเนินการ 2) ผู้ปฏิบัติตามแผนจะต้องทำความเข้าใจส่วนประกอบต่างๆ ทางเทคนิคของแผน 3) การทำความเข้าใจส่วนต่างๆ ของแผน โดยเน้นถึงปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการเฉพาะด้านหรือเทคนิคแต่มุ่งเน้นไปทางด้านมนุษยสัมพันธ์และปฏิกิริยาของผู้ปฏิบัติที่มี ต่อแผน 4) การกำหนดบทบาทของผู้ดำเนินการตามแผน 5) การจัดเตรียมบุคคลผู้ปฏิบัติตามแผนและการกำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ 6) การเตรียมแผนดำเนินการหรือแผนปฏิบัติงาน 7) การดำเนินการตามแผน ตามกระบวนการทุกขั้นตอน ที่กล่าวมาจะเป็นการเตรียมงานล่วงหน้าเพื่อดำเนินการตามแผนซึ่งมีลักษณะงานของการวางแผนปะปนอยู่ด้วย 8) การแจ้งให้ ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานทราบถึงโครงการ 9) การแปลความหมายของแผนให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ 10) การชี้แจงให้ ผู้ได้บังคับบัญชาทราบถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมงาน 11) การรวบรวมข้อมูลและตัวเลขที่เกี่ยวข้อง กับความก้าวหน้าของแผน 12) การตรวจสอบและประเมินข้อมูลและตัวเลข 13) การปรับปรุงแผนให้เหมาะสม และ 14) การรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนตั้งแต่ต้นจนถึงการสิ้นสุดของแผน

การติดตามและประเมินผลงาน

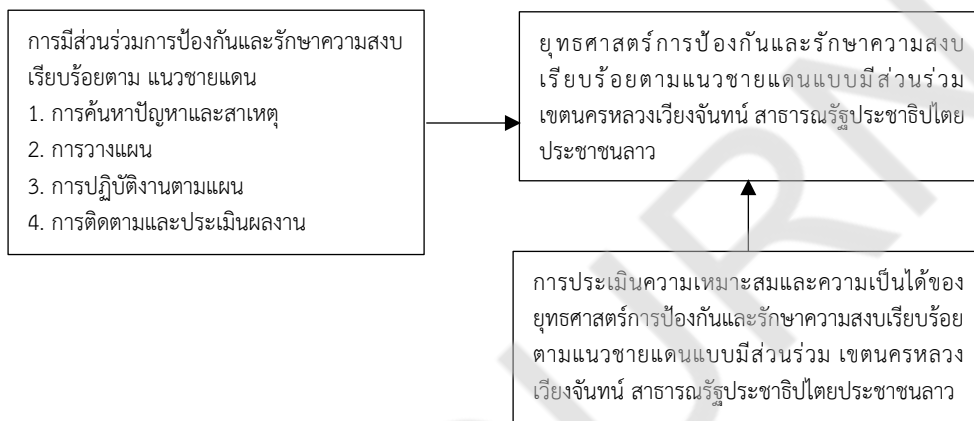
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงาน เพราะเป็นการ ติดตามกำกับกับการดำเนินการของโครงการ เพื่อปรับปรุงและตรวจสอบผลสำเร็จของโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือตัวชี้วัดหรือไม่ ซึ่ง Burikul (2009) ได้ให้หลักการติดตามและประเมินผลงาน ประกอบด้วย 1) การประเมินผล การปฏิบัติงานเป็นกระบวนการประเมินค่าผลการปฏิบัติงาน มิใช่ประเมินค่าบุคคล (Weight the Work-Not the Worker) กล่าวคือ ผู้ประเมินจะคำนึงถึงการประเมินค่าของผลการปฏิบัติงานเท่านั้น มิได้มุ่งเน้นประเมินค่าของตัวบุคคลหรือ ของพนักงาน 2) การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทุกคน ทั้งนี้ เนื่องจากในกระบวนการจัดการ บังคับบัญชามิได้มีหน้าที่เพียงแต่การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งงาน และประสานงานเท่านั้น 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องมีความแม่นยำในการประเมิน หมายถึง ความเชื่อมั่นได้

(Reliability) ในการประเมินและความเที่ยงตรง (Validity) ของการประเมิน 4) การประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องมีเครื่องมือหลักช่วยในการประเมินที่สำคัญ ได้แก่ ใบกำหนดหน้าที่งาน (Job Description) มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal Form) และระเบียบปฏิบัติงานบุคคล ว่าด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Personnel Procedure on Performance Appraisal) 5) การประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องมีการแจ้งผลการประเมินและหารือผลการปฏิบัติงานภายหลังจากเสร็จสิ้นการประเมินแล้ว และ 6) การประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องมีการดำเนินการเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยจึงได้ใช้เครื่องมือขั้นตอนการมีส่วนร่วม (Rapeepat, 2004) ได้แก่ การค้นหาปัญหา และสาเหตุการวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน และการติดตามและประเมินผลงาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ คณะกรรมการป้องกันความสงบระดับบ้าน (ตำรวจบ้าน และทหารบ้าน) นครหลวงเวียงจันทน์ ในเขตเมือง 6 เมือง ได้แก่ 1) จันทะบุลี จำนวน 325 คน 2) สีโคตตะบอง จำนวน 276 คน 3) สีสัตตะนาก จำนวน 237 คน 4) หาดชายฟอง จำนวน 135 คน 5) ส้างทอง จำนวน 109 คน และ 6) ปากจ๋ม จำนวน 192 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,274 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน และการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้เมืองเป็นตัวแบ่ง จากนั้นก็เทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของแต่ละเมือง สุดท้ายก็ทำการสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการจับฉลาก การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (1973) (โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5) และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Chantarasuwan, 1998) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 คน

3. กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน จำนวน 30 คน เลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่
  - 5 หมายถึง การมีส่วนร่วม ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง การมีส่วนร่วม ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง การมีส่วนร่วม ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง การมีส่วนร่วม ในระดับน้อย

1 หมายถึง การมีส่วนร่วม ในระดับน้อยที่สุด

ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likart Method) ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Closed-ended Questions) ที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และมีค่าความเชื่อมั่นจากการนำไปทดลองใช้ (Try Out) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 (Cronbach, 1970)

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยกำหนดการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likart Method) (Kaiyawan, 2002)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือ ในการเก็บข้อมูลถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 328 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2564 ถึง ตุลาคม 2564

2. ผู้วิจัยได้นัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง เก็บแบบสอบถามได้ทั้งหมด 328 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไป นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และลงรหัสในแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มาประกอบการพิจารณาในการวิเคราะห์การวางยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แสดงความคิดเห็นนำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบขึ้นเป็นร่างยุทธศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัยบันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายภาพ และผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์แปลผล

4. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือการเก็บรวบรวมข้อมูลขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบประเมินระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างของยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์มาจาก Chantarasuwan (1998) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปภาพรวม

2. วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ซึ่งได้ประยุกต์มาจาก (Srisaat, 2003) โดยคิดเป็นระดับความคิดเห็น จากระดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยใช้สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.) พิจารณาจากเกณฑ์การประเมินโดยมีค่า 3.51 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนชายแดนเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนชายแดนเขตนคร หลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน	3.44	0.79	ปานกลาง	1
2. การมีส่วนร่วมวางแผนแก้ไข้ปัญหาการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน	2.92	1.00	ปานกลาง	3
3. การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน	2.98	1.07	ปานกลาง	2
4. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน	2.59	1.01	ปานกลาง	4
รวม	2.98	0.97	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนชายแดนเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสอดส่อง การเฝ้าระวัง ความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนกับประชาชนในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส ข้อมูลข่าวสาร ของความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนต่อทางราชการ

2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการลาดตระเวนหาข่าวความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน การมีส่วนร่วมในการลงโทษผู้กระทำความผิดทางกฎหมาย ที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนและการมีส่วนร่วมในการจัดเวรยามรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน

3. การมีส่วนร่วมวางแผนแก้ไข้ปัญหาการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางแก้ไข้ปัญหาการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนที่เหมาะสมที่สุด การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน และการมีส่วนร่วมในการเลือกใช้ทรัพยากรในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนที่ประหยัดและสมประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน การมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใดในระดับใด และการมีส่วนร่วมในการนำเอาผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนชายแดนเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ไข้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pathawee and Rotwirun (2021) ศึกษาแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยของประชาชนเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยประชาชนเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสาร การปรึกษาหารือ และรูปแบบการจัดการความปลอดภัย แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ นโยบาย การจัดองค์กร การวางแผนและดำเนินการ การวัดผลการดำเนินการ และการติดตามการทบทวน อีกทั้งสอดคล้องกับ

แนวคิดของ Horayangkura and Asawalertsak (2020) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนและศีลธรรมอันดีของประชาชน กล่าวว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์โดยทั่วไปของประเทศชาติหรือประชาชนโดยส่วนรวม มิใช่ของเอกชนคนใด หนึ่งใดโดยเฉพาะ มีลักษณะสำคัญ คือ เป็นหลักที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์โดยทั่วไปของประเทศชาติหรือประชาชนโดยส่วนรวมจึงต้องห้ามมิให้มีการฝ่าฝืนแม้ว่ากฎหมายนั้นจะไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนกำหนดไว้โดยชัดแจ้งก็ตามและศาลสามารถหยิบยกขึ้นพิจารณาได้เอง แม้ไม่มีคูความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกล่าวอ้างขึ้นก็ตาม

2. ผลการกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน แบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า

1 วิสัยทัศน์ คือ พื้นที่ตามแนวชายแดนเขตนครหลวงเวียงจันทน์ มุ่งเป็นพื้นที่ที่มีความความสงบเรียบร้อย มีความปลอดภัยและอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

4 พันธกิจ ได้แก่ 1) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ของทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 3) บูรณาการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ 4) สร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ของทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4 เป้าหมาย ได้แก่ 1) ทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อผลปฏิบัติงาน การประเมินผลและการนำเอาผลการประเมินงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน มาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นอย่างมีกระบวนการที่ชัดเจน 2) ทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ ได้เข้าร่วมเลือกใช้ทรัพยากร การกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรม ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนที่ประหยัดและสมประโยชน์ อย่างเท่าเทียม 3) ทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ มีส่วนร่วมในการประชุมความร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยระดับเมือง การตั้งด่านตรวจค้น สกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมาย ตลอดจน การจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดทางกฎหมายที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดน แบบบูรณาการ และ 4) ทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ มีส่วนร่วมค้นหา ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแจ้งเบาะแส ข้อมูลข่าวสาร ความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ด้วยจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ

4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) นครหลวงเวียงจันทน์ มีกระบวนการที่ชัดเจนในการติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2) นครหลวงเวียงจันทน์ มีช่องทางให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เพิ่มมากขึ้น 3) นครหลวงเวียงจันทน์ มีการบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ทุกแผนงาน และ 4) ร้อยละ 80 ของทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ เข้ามามีส่วนร่วม ค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และแจ้งเบาะแส ข้อมูลข่าวสาร ความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ด้วยจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ

4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ของทุกภาคส่วนในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มช่องทางให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบูรณาการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อภาคส่วนต่างๆ ในการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย ตามแนวชายแดน ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ พบว่า ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ พบว่า ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ผ่านการประเมิน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป ยอมรับว่ายุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

จากผลการกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สอดคล้องกับแนวคิดของ Pattanapong (2003) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มีขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ การกำหนด คำนิยมร่วม การกำหนดความสามารถหลัก การกำหนดวัตถุประสงค์หลัก การกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ การกำหนดดัชนีวัดความสำเร็จแบบสมดุล การกำหนดกลุ่มผลสัมฤทธิ์หลัก และการแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยการกำหนด รายชื่อแผนงานและโครงการ อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pongphit (2005) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ (Strategy) เป็นแผนการ ดำเนินงานที่ร่างขึ้นมาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ สัมพันธ์สอดคล้องกัน เป็นแผนที่มิวิสัยทัศน์หรือภาพฝันที่วาดไว้ เป็นการร่วมจิต มีเป้าหมายประสงค์อันแสดงถึงเจตจำนงค์ร่วมของทุกฝ่าย ผนึกพลังใจของทุกฝ่ายเพื่อกระทำพันธกิจอันถือเป็นหน้าที่ รับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดผลกระทบและได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ แผนยุทธศาสตร์ที่ดีมาจากการ วิเคราะห์อดีต รู้ปัจจุบัน เพื่อไล่ให้ทันอนาคต วิเคราะห์สถานการณ์ที่ผ่านมา วิเคราะห์ทรัพยากร ทุนต่างๆ อันเป็นศักยภาพ หรือความสามารถที่ยังไม่ได้พัฒนาหรือยังไม่ได้พัฒนาเต็มที่ หรือที่ยังซ่อนเร้นอยู่ แผนยุทธศาสตร์ที่ดีเป็นผลที่เกิดจาก กระบวนการวางแผนที่ดี บริหารจัดการแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นประสิทธิผลที่ปรากฏจริง เป็นแผนที่มีความประสงค์ดี ก่อให้เกิดการร่วมใจ มีหลักการดีก่อให้เกิดการร่วมคิด มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการร่วมทำ และมีการ แบ่งบทบาทหน้าที่จัดการดี ก่อให้เกิดการร่วมแรง ในภาษาไทยก็พูดกันเป็นวลีว่า ร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิดร่วมทำ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษายุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวง เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางทุกด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยน้อยไปหามาก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษา ความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน 2) การมีส่วนร่วมวางแผนแก้ไขปัญหการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ตามแนวชายแดน 3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนว และ 4) การมี ส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยตามแนว

2. ผลการกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า มี 1 วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 เป้าหมาย 4 ตัวชี้วัด และ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ มีระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านการประเมิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประโยชน์ในการนำไปให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ เพื่อให้ได้คู่มือและ ได้เผยแพร่ยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานป้องกันและ รักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลงานป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนว ชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังกล่าว ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ตามแนวชายแดนของเมืองและนครหลวงเวียงจันทน์ ควรเปิดโอกาสและเพิ่มช่องทางให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม อย่างจริงจัง

2. จากผลการกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ใน 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังกล่าว คณะอนุกรรมการร่วมมือรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดนทั่วไปลาว-ไทย ระดับเมืองและนครหลวงเวียงจันทน์ ควรสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. ควรทำประเมินผลการแปลงยุทธศาสตร์การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแบบมีส่วนร่วม เขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไปสู่การปฏิบัติ

ข้อจำกัดการวิจัย

การแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างครอบคลุม ตลอดจนระยะเวลาในการขยายผลความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง เป็นข้อจำกัดของงานวิจัยที่จะทำให้เกิดในลักษณะการร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติการร่วมกันกับติดตามและประเมินผลของงานวิจัย

References

- Burikul, T. (2008). *Kānmi suānruām : nāēkhith thritsadi lāe krabuānkañ [Participation: Concepts, Theories and Processes]*. Bangkok : King Prajadhipok's Institute.
- Burikul, T. (2009). *Phonlawat kānmi suānruām khōng prachāchon : chāk 'adit chonhung ratthammanūñ hæng rācha 'ānāchak ThaiPhutthasakkarat sōngphanhārāqihāsip [Dynamics of People's Participation: From the Past to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2007]*. Bangkok : A.P. Graphic Design and Printing.
- Chantarasuwan, S. (1998). *Khūmū kānchai sathiti samrap kānwichai thāng sangkhommasāt [A Guide to Statistics for Social Science Research]*. Khonkaen : Khon Kaen University
- Cronbach, L. J. (1970). *Essential of Psychological testing*. (3rd ed). New York : Harper and Row.
- Decharin, P. (1984). *Nayōbāi lāe konlawithī kānmi suānruām khōng chumchon nai yutthasāt kānphatthana patchuban khōng prathet Thai nai kānmi suānruām khōng prachāchon nai kānphatthana [Policies and Strategies for Community Participation in Strategies Thailand's current development in public participation in development]*. Bangkok : Sak Council of Printing.
- Horayangkura, P. and Asawalertsak, N. (2020). *Nūai thī sōng lak khwām sangop riāproj lāe sinlatham 'an di khōng prachāchon [Unit 2 Principles of public order and good morals]*. Retrieved August 2016, from <http://www.stou.ac.th/slwxex.40701-2.pdf>.
- Kaiyawan, Y. (2002). *Phūnthān kānwichai [Basic research]*. (4th ed). Bangkok : Suweeriyasan.
- Kokphon, O. (2004). *Best Practices khōng 'ongkōj pokkhrōng suān thōngthin thī mī khwām pen loet dān khwām prōngsai lāe kānmi suānruām khōng prachāchon [Best Practices of local government organizations that are Excellence in transparency and public participation]*. (2nd ed). Nonthaburi : King Prajadhipok's Institute.
- National Intelligence Agency. (2022). *Khōmūn phūnthān tāngprathet : sāthānarat prachāthipatai prachāchon Lāo [Foreign Basic Information: Lao People's Democratic Republic]*. Retrieved October 2022, from https://www.nia.go.th/media/almanac/2022/01/Lao_2022.pdf.

- National Security Agency. (2022). *Kān prachum khana kammakān rūāmmū rakā khwām sangop riāprōj tām chāidāen thuāpai Thai Lāo (GBC) khrang thī yīsipchēt [The 27th meeting of the Thai-Laos General Border Cooperation Committee (GBC)]*. Retrieved October 2022, from https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2565/P_406571_5.pdf.
- Nong Tum Subdistrict Administrative Organization. (2021). *Kāntittām læ pramāenphon kāndamnoen ngān [Performance monitoring and evaluation]*. Retrieved October 2022, from <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http%3A%2F%2Fwww.nongthum.go.th%2Ffileupload%2F8199151661.doc&wdOrigin=BROWSELINK>.
- Pathawee, P. and Rotwirun, P. (2021). *Rūpbāep kānmī suānrūām nai kānchatkān khwāmplōtpai khōng prachāchon phūā pōngkan læ prāpprām ‘ātchayākam nai phūnthī chāngwat Pathum Thani [Collaborative Security Management of public for Prevention of Crime in Pathum-Thani Province]*. Retrieved October 2022, from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/QLLJ/article/view/256763/1733> 36.
- Pattanapong, W. (2003). *Kānbōrihān phūā mung ‘anākhōt [management for the future]*. Bangkok : Dokya.
- Pongphit, S. (2005). *Thān khīt chāk phāen mēbot sū wisāhakī chumchon [Thinking base from master plan to community enterprise]*. Bangkok : Power of Wisdom.
- International Affairs Office. (2021). *Nakhōn luāng wīāng chān sāthāranarat prachāthipatai prachāchon Lāo [Nakhon Luang Vieng Chan area democratic republic Lao people's]*. Retrieved October 2022, from <https://iao.bangkok.go.th/content-detail/12321>.
- Rapeepat, A. (2004). *Kānmī suānrūām khōng prachāchon nai ngān phatthana [public participation in development work]*. Bangkok : Education Center Public Health Policy.
- Thamrongthanyawon, S. (1997). *Nayobāi sāthāra : nēōkhīt kān wikhro læ krabūānkān [Public Policy: Concepts, Analysis and Processes]*. (1st ed). Bangkok : National Institute of Development Administration.
- Srisaet, B. (2003). *Kānphatthana laksūt læ kānwichai kiēokap laksūt [Curriculum Development and Curriculum Research]*. Bangkok : Suweeriyasan.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed). New York : Harper and Row.